

Bloemzaadteelt in de volle grond

Henk van der Scheer (tekst) en Jaap van Popering (foto's)

Minder vermaard dan de 'typisch Nederlandse' bollenvelden, zijn de kleurige velden in het zuidwesten van Nederland waar allerlei bloemzaden worden geteeld. Maak nader kennis met deze vorm van tuinbouw waar bestuivers ook hun werk doen.

De vermeerderingsteelt van bloemzaden vindt plaats in het zuidwesten van Nederland (Walcheren, Schouwen-Duiveland, de kop van Goeree en het eiland Tholen) met een concentratie rondom het Thoolse dorp Sint-Annaland. Ongeveer 500 ha wordt geteeld op het land ('vollegronds'). Daarnaast vindt nog enige teelt plaats in onverwarmde kassen, in totaal in Nederland zo'n 10-15 ha. De teelt omvat vele tientallen bloemsoorten en -rassen waaronder violen, petunia's, margrietten, duizendschonen, vlijtige liesjes, meisjesogen en leeuwenbekken. Dit artikel zoomt in op de vollegrondsteelt; een volgende keer meer over de teelten in de kas.

Gonzende velden

's Zomers gonst het op de bonte velden met zaadplanten van de vlinders, vliegen, hommels, wilde bijen en honingbijen. Maar het valt op dat sommige bloemsoorten beter worden bevlogen dan andere. Dat kan met het uur wisselen, aldus imker en bestuivingsadviseur Jaap van Popering uit Sint-Annaland. In de buurt van Sint-Annaland staan ruim 300 bijenvolken, vooral voor de bestuiving in de kastrouwens. Maar zolang ze buiten staan vliegen ze ook op de bloeiende bloemzaadvelden. Samen met de nectar van planten in akkerranden en bermten en later in het seizoen van bloeiende groenbemesters en op de schorren

van de zeeaster, levert dat een enorme diversiteit aan honingsoorten op.

Praktijk van de zaadteelt

Die bonte kleurenpracht buiten vergt geen extra inzet van bijenvolken voor de bestuiving. Wel is nogal wat mensenwerk nodig. Een groot knelpunt is de onkruidbestrijding. Dat kan deels met herbiciden worden opgelost, maar daarnaast is ook schoffelen en wieden nodig. Samen met het oogsten (snijden, op ruiters zetten om te drogen en daarna dorsen) is dat veel handwerk, dus erg zwaar. Overigens gebeurt het drogen ook in droogruimtes bij loonwerkers.

Lampepoetser (*Liatris*)

De grond is nogal gevoelig voor 'verdichting'. Reden om na de teelt groenbemesters toe te passen of jaarlijks van grond te wisselen.

Tijdens de bloei leggen diverse vlindersoorten eitjes op de planten. Daaruit komen hongerige rupsjes. Ook luizen, wantsen en schimmels kunnen regelmatig bestrijding met chemische middelen noodzakelijk maken. Er worden daar dus geen 'biologische' zaden geteeld.

Bij het oogsten van een partij zaad van een bepaalde soort kunnen er onkruidzaden meekomen of andere verontreinigingen (stro, zand) Dan zal er

Studieclub zaadtelers

De Studieclub voor Groente- en Bloemzaadteelt 'Eiland Tholen' telt ongeveer 125 leden. Die telen in grote meerderheid bloemzaden. Ze houden excursies, informeren elkaar en verzorgen al weer vele jaren een proefveld waar onder andere herbiciden worden getoetst op de mogelijke toepassingen in de zaadteelt. Alle telers betalen tot nu toe mee aan de gezamenlijke belangen (zoals het proefveld) via een heffing opgelegd door het Productschap Tuinbouw. Omdat de Productschappen eind 2013 zijn opgeheven, zal voor de financiering van projecten als het proefveld een alternatief moeten worden gevonden.

Contractteelt

De zaadteelt verloopt op contract met de grote zaadbedrijven. Die bedrijven bepalen vooraf hoeveel en wat voor zaad ze nodig hebben en het areaal dat daarvoor ongeveer nodig is. Vervolgens maken ze afspraken met de telers over te produceren kilo's of te betalen oppervlakten en ze leveren het zaaizaad. Mocht de productie ver afwijken van wat contractueel is vastgelegd, dan wordt in onderling overleg een nieuwe prijs voor het product vastgesteld. Ook de kwaliteit van het eindproduct speelt daarbij een rol. Denk daarbij bijvoorbeeld aan kiemkracht en verontreiniging met andere zaden.

moeten worden geschoond. Voorschonen doet de teler zelf, na het drogen. Later schoont de zaadfirma nog een keer door de partij zaad te zeven en te sorteren op soortelijk gewicht. ●

Van boven naar beneden:
 Meisjesogen (*Coreopsis*)
 Juffertje in 't groen (*Nigella damascena*)
 Drakenkop (*Dracocephalum*)
 Duizendblad (*Achillea*)
 Hondstong (*Cyanoglossum*)